

Souhrnná teritoriální informace: Slovensko

Zastupitelský úřad 15. 7. 2021 10:39

Slovensko je svrchovaný, demokratický, právní stát. Éra novodobého Slovenska začíná 1. ledna 1993, kdy došlo k rozpadu Československa na dva nástupnické státy - Českou republiku a Slovenskou republiku. Slovensko je parlamentní demokracií s jednokomorovým parlamentem, který se nazývá Národní rada Slovenské republiky a má 150 poslanců. Hlavou státu je prezident/ka, kterou je nyní Zuzana Čaputová. Její současný mandát vyprší v červnu 2024. Výkonnou moc má vláda, současným premiérem je Eduard Heger.

Slovensko je malá a otevřená ekonomika závislá na ekonomickém vývoji v Německu a okolních zemích. Slovenská ekonomika rostla nepřetržitě v letech 2010-2019. Slovenská ekonomika je závislá na průmyslu, ve kterém pracuje téměř 700 tis. lidí. Životně závislá je pak na automobilovém průmyslu. Ten vytváří téměř 14 % HDP a téměř polovinu průmyslové výroby. Slovensko je největším výrobcem osobních aut na světě v přepočtu na 1.000 obyvatel. V zemi působí čtyři automobilky (Volkswagen, Peugeot, KIA a Jaguar Land Rover) a více než 350 dodavatelů pro automobilový průmysl. K dalším významným průmyslovým sektorům patří elektrotechnický průmysl, chemický průmysl a metalurgie. Významnou součástí služeb tvoří centra podnikových služeb.

Slovensko je pro ČR 2. největší exportní trh po Německu a 4. největší obchodní partner. Vzájemná obchodní bilance je pro ČR dlouhodobě výrazně přebytková. Hlavními položkami českého vývozu na Slovensko jsou osobní auta a jejich díly a součásti, telefony pro celulární a jiné sítě, elektřina, zařízení pro automatizované zpracování dat, léky, minerální oleje. Ze Slovenska do ČR míří osobní auta a jejich díly a součásti, minerální oleje, výrobky ze železa a oceli, léky. Příležitosti pro české firmy na Slovensku existují především v následujících oblastech: automobilový průmysl, energetický průmysl, dopravní průmysl a infrastruktura, železniční a kolejová doprava, potravinářství a obranný průmysl. ČR je 2. největším zahraničním investorem na Slovensku po Nizozemsku. Díky spožití v jednom státě, blízké kultuře a téměř žádné jazykové bariéře jsou obě ekonomiky silně provázané. Češi aktuálně vlastní 11,2 tis. firem na Slovensku a Slováci dokonce více než 14 tis. firem v ČR.

Podle aktuálního odhadu Ministerstva financí SR (březen 2021) by měl HDP v roce 2021 vzrůst o 3,3 %. V roce 2022 slovenská ekonomika zrychlí dynamiku na 6,3 % i díky čerpání prostředků z Plánu obnovy a odolnosti EU. Po ústupu pandemie se obnoví spotřebitelská důvěra a s ní vzroste i domácí poptávka. Nejistota v ekonomice klesne, což zvýší soukromé investice. K nim se přidají i vládní investice z Plánu obnovy a odolnosti EU v předpokládaném objemu více než 1 mld. eur. Ty budou podporovat ekonomiku až do roku 2026 celkovou sumou 6,1 mld. eur.

Základní údaje	
Hlavní město	Bratislava
Počet obyvatel	5,5 mil.
Jazyk	slovenština
Náboženství	křesťanství
Státní zřízení	republika
Hlava státu	Zuzana Čaputová
Hlava vlády	Eduard Heger
Název měny	Euro (EUR)
Cestování	
Časový posun	není oproti SEČ
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Tomáš Tuhý
Ekonomický úsek	Ing. Jaroslav Remeš
Konzulární úsek	Hana Jelínková
CzechTrade	ne
Czechinvest	ne
Ekonomika	
Nominální HDP (mld. USD)	108,9
Hospodářský růst (%)	3,3
Inflace (%)	2,2
Nezaměstnanost (%)	6,2

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

4 Kulturní a obchodní jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchrana, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Oficiální název státu je Slovenská republika.

Hlavou státu je prezident, který je volený v přímých volbách tajným hlasováním na 5 let. Prezident může být zvolen maximálně ve dvou po sobě následujících obdobích. Současnou prezidentkou je Zuzana Čaputová, která nastoupila do úřadu dne 15. června 2019. Prezidentka je vrchním velitelem ozbrojených sil SR. Zuzana Čaputová předtím působila jako místopředsedkyně strany Progresivní Slovensko.

Politickým uspořádáním je SR parlamentní demokracie. Jediným ústavodárným a zákonodárným orgánem SR je Národní rada Slovenské republiky. Zasedá v ní 150 poslanců, kteří jsou voleni na 4 roky. Volebním obvodem je celé Slovensko.

Vrcholným orgánem výkonné moci je vláda Slovenské republiky. Skládá se z předsedy, místopředsedů a ministrů.

Poslední parlamentní volby se na Slovensku konaly dne 29. února 2020. Volební účast dosáhla 65,8 %. Ve volbách byli úspěšní liberálové s progresivci (hnutí a strany Oľano, Svoboda a Solidarita a Za ľudí), kteří prosazují hlubší integraci EU a kladou velký důraz na transatlantickou spolupráci. Bývalá dlouholetá vládnoucí strana SMER - sociální demokracie ve volbách ztratila 11 mandátů. Hlavním důvodem její porážky byla intenzivní předvolební medializace strany jako příčiny korupčního prostředí na Slovensku. Vražda novináře Jána Kuciaka a jeho snoubenky v únoru 2018 byla tehdejší opozicí zneužita k veřejnému nátlaku na odstoupení premiéra Roberta Fica v březnu 2018 a rovněž ministra vnitra Roberta Kaliňáka a policejního prezidenta Tibora Gašpara. Premiéra Fica ve funkci nahradil Peter Pellegrini, kterému se nepodařilo zabránit volební porážce SMER - sociální demokracie. Do parlamentu se po volbách nedostaly dvě ze tří stran bývalé vládní koalice - Slovenská národní strana (předseda Andrej Danko) a Most-Híd (předseda Béla Bugár). Do parlamentu se nedostala ani strana Progresivní Slovensko.

Na Slovensku nyní vládne koalice čtyř politických stran a hnutí (Oľano, Sme rodina, Svoboda a solidarita, Za ľudí), která disponuje ústavní většinou. Prioritou vlády je boj proti korupci. Vazebně stíháni jsou někteří vrcholní státní úředníci, soudci, prokurátoři, bývalí policejní prezidenti. Žádný z nich ještě nebyl pravomocně odsouzen. Bývalý policejní prezident generál Milan Lučanský spáchal údajně ve vazbě sebevraždu.

Současným předsedou slovenské vlády je od 1. dubna 2021 Eduard Heger, který ve funkci nahradil Igora Matoviče. Důvody pro jeho odvolání byly řešení covidové pandemie a nákup ruských vakcín Sputnik V.

Složení vlády:

- Eduard Heger (Oľano) - předseda vlády
- Igor Matovič (Oľano) - místopředseda vlády a ministr financí
- Štefan Holý (Sme rodina) - místopředseda vlády
- Richard Sulík (SaS) - místopředseda vlády a ministr hospodářství
- Veronika Remišová (Za ľudí) - místopředsedkyně vlády a ministryně investic, regionálního rozvoje a informatizace
- Jaroslav Naď (Oľano) - ministr obrany
- Roman Mikulec (Oľano) - ministr vnitra
- Vladimír Lengvarský (Oľano) - ministr zdravotnictví
- Samuel Vlčan (Oľano) - ministr zemědělství a rozvoje venkova
- Ján Budaj (Oľano) - ministr životního prostředí
- Natália Milanová (Oľano) - ministryně kultury
- Andrej Doležal (Sme rodina) - ministr dopravy a výstavby
- Milan Krajniak (Sme rodina) - ministr práce, sociálních věcí a rodiny
- Ivan Korčok (SaS) - ministr zahraničních věcí a evropských záležitostí
- Branislav Grohling (SaS) - ministr školství, vědy, výzkumu a sportu
- Mária Kolíková (Za ľudí) - ministryně spravedlnosti

1.2 Zahraniční politika země

Slovenská republika (SR) je od 1. ledna 1993 jeden z nástupnických států bývalého Československa. SR je nezávislý, svrchovaný, demokratický a právní stát. Zahraniční politika země je orientována euroatlanticky. Pro SR neexistuje lepší alternativa, která by při respektování a ochraně individuálních lidských práv a základních svobod nabízela svým občanům vyšší míru prosperity, bezpečnosti a společné ochrany sdílených hodnot. V zahraniční politice SR prosazuje univerzální hodnoty a zásady jakými jsou svoboda, pluralitní demokracie, lidská práva a svobody, spravedlnost, lidská důstojnost, solidarita, tržní ekonomika a mírové soužití národů. SR plně respektuje a prosazuje dodržování mezinárodního práva a mezinárodního pořádku, který je založený na mírovém soužití národů, mírovém řešení sporů mezi národy, územní celistvosti a politické nezávislosti států, jejich právu na individuální nebo kolektivní obranu a svobodné volbě být členem mezinárodních organizací.

Východním civilizačním, hodnotovým, geopolitickým a strategickým rámcem SR je členství v Evropské unii a Severoatlantické alianci (NATO). SR je považuje za nejlepší záruku pro obhajobu, ochranu a prosazování zahraničně politických a bezpečnostních zájmů země. Integrovanou součástí tohoto ukotvení je přesvědčení, že zahraniční politika začíná v sousedství. SR chce upevňovat dobré vztahy v bezprostředním, ale i v širším evropském sousedství. Nadále hodlá rozvíjet nadstandardní vztahy s Českou republikou, osvědčené vztahy s Polskem a Maďarskem a stále užší partnerství s Rakouskem. Strategickým zájmem SR zůstává stabilní, demokratická a prosperující Ukrajina. SR se bude angažovat v úsilí mezinárodního společenství řešit konflikt na Donbase mírovou cestou a obnovit územní celistvost Ukrajiny.

Důležitým formátem regionální spolupráce zůstává Vyšehrádská spolupráce (V4), která letos slaví 30. výročí vzniku. Hlavním kritériem působení ve V4 je zohledňování zájmů SR a přenos ke společným evropským řešením. SR chce maximálně přispět ke zlepšení reputace V4 v rámci EU. Ve V4 usiluje o posilování spolupráce v oblasti konektivity, bezpečnosti a ochrany, občanské společnosti a mezilidských vztahů. SR hodlá rozvíjet spolupráci v rámci Slavkovského formátu (SR, Česká republika a Rakousko). Jako klíčové oblasti spolupráce vidí SR agenda EU, infrastrukturu (dopravní, energetickou, digitální), hospodářskou obnovu a rozvojovou spolupráci. Prostor pro posílení sousedské spolupráce poskytují také Iniciativa Trojmoří, kterou SR primárně vnímá jako komplementární platformu spolupráce v rámci EU při budování společných infrastrukturálních projektů v dopravě, energetice a digitalizaci na ose sever-jih.

Členství v EU a NATO je strategickým zájmem SR. Vyjadřuje geopolitické ukotvení země, znásobuje její zahraničně politický vliv a je nejefektivnějším způsobem zabezpečení prosperity a bezpečnosti SR. Důležitou součástí tohoto úsilí je rozvoj úzké bilaterální spolupráce, partnerství a spojenectví s členskými zeměmi EU a NATO. SR podporuje rozvoj společné a zahraniční a bezpečnostní politiky EU. Současně podporuje další rozvoj strategické spolupráce mezi EU a NATO. Základním předpokladem z pohledu SR je, aby pokrok EU v oblasti bezpečnosti a obrany působil synergicky s kroky NATO při zachování jejich komplementarity a vyhýbání se duplicitám a byl efektivním příspěvkem k celkovému posílení bezpečnosti v euroatlantickém prostoru. Stabilita ve východním a jižním evropském sousedství souvisí s bezpečností a prosperitou SR. EU by dle SR měla být aktivně přítomná v obou regionech a neměla by dopustit vznik geopolitického vakua. Pro země Východního partnerství je dle SR akutní prioritou zabezpečení respektování mezinárodního práva a stabilizace bezpečnostní situace v regionu. Zahraniční politika SR k Rusku je postavená na hledání průniku společných zájmů a otevřeném dialogu i tam, kde se hodnoty a zájmy rozcházejí. SR podporuje integraci zemí západního Balkánu do EU. Dlouhodobou prioritou slovenské zahraniční politiky je podpora efektivního multilateralismu, jehož základním pilířem je OSN.

1.3 Obyvatelstvo

Počet obyvatel na Slovensku ke dni 31. 12. 2020 dosáhl 5 459 781 lidí. V roce 2020 se na Slovensku narodilo 56 050 živých dětí a zemřelo 59 089 osob. Přirozený úbytek obyvatel tak dosáhl 2 439 osob. Zahraniční migrací získalo Slovensko 4 347 osob (přistěhovalo se 6 775 osob a vystěhovalo se 2428 osob). Celkový přírůstek obyvatel Slovenska dosáhl 1 908 osob.

Ke dni 31. 12. 2020 žilo na Slovensku trvale 2 666 486 mužů a 2 793 255 žen. Průměrný věk u mužů dosahuje 74,3 roků a u žen 80,8 roků. Pro Slovensko je typické státnurí obyvatelstva. To se projevuje v růstu podílu seniorů nad 65 let. Před 10 lety činil jejich podíl ve struktuře obyvatelstva 12,4 %, nyní již dosahuje 16,6 %. Jejich podíl je tak již v yšší než podíl dětí do 14 let (15,8 %). Průměrný starobní důchod nyní dosahuje 460 euro měsíčně.

Etnické složení obyvatelstva - národnost slovenská (80,7 %), maďarská (8,5 %), rómská (2,0 %), česká (0,6 %), rusínská, ukrajinská, ruská, německá, polská a jiné (8,2 %).

Hustota zalidnění na Slovensku dosahuje 111,33 osob na 1 km².

Podíl ekonomicky činného obyvatelstva na konci roku 2020 dosáhl 2,539 mil. osob, tj. 46,5 % celkového počtu obyvatel. Počet pracujících mužů činil 1,393 mil. osob a počet pracujících žen 1,146 mil. osob. Podle věku bylo nejvíce zaměstnaných ve skupině 35-49 let (1,072 mil. osob) a nejméně zaměstnaných ve skupině 15-24 let (123,6 tis. osob). Podle ekonomických činností bylo nejvíce zaměstnaných osob v průmyslu (697,7 tis.) a ve velkoobchodě a maloobchodě (317 tis.). Nejvyšší meziroční pokles zaměstnaných byl u mladých lidí do 25 let, roční úbytek překročil 10 %. Naopak mírně se zvýšil meziročně počet pracujících nad 55 let.

Náboženské složení obyvatelstva - římskokatolické (62,0 %), evangelické (5,9 %), řeckokatolické (3,8 %), reformované křesťanské (1,8 %),

věřící menších církví (2,0 %), věřící neregistrovaných církví (0,5 %), nezjištěné (10,6 %), bez vyznání (13,4 %).

2 Ekonomie

Podkapitoly:

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

2.1 Základní údaje

Slovenská ekonomika zaznamenala v pandemickém roce 2020 pokles HDP o 4,8 %. Jedná se o druhý nejhorší výsledek od vzniku samostatného Slovenska v roce 1993. V době globální finanční krize v roce 2009 klesl ekonomický výkon země o 5,5 %. V roce 2020 dosáhla hodnota HDP v běžných cenách 91,1 mld. eur a ve stálých cenách 84,9 mld. eur (po odečtení inflace). Slovenskou ekonomiku v roce 2020 táhly spotřeba domácností a export. Výdaje spotřebitelů meziročně stouply o 0,9 %. Spotřeba domácností je klíčovou složkou HDP a tvoří 55 % HDP. Export zboží v roce 2020 dosáhl hodnoty 75,4 mld. eur a meziročně klesl o 6,1 %. Import zboží dosáhl 72,7 mld. eur a meziročně klesl o 8,2 %. Saldo obchodní bilance bylo aktivní v objemu 2,7 mld. eur, což je o 1,7 mld. eur více než v roce 2019. Tahounem exportu byl automobilový průmysl. Pandemie omezila zejména fungování služeb. Průmysl se meziročně propadl o 4,9 %. O práci přišlo 74 tis. lidí. Podle odhadu Ministerstva financí SR z konce března 2021 stoupne HDP v roce 2021 o 3,3 %. Motorem ekonomického růstu bude čistý export. Spotřeba domácností bude naopak pod tlakem. V roce 2022 slovenská ekonomika zrychlí dynamiku růstu na 6,3 % i díky čerpání prostředků Plánu obnovy a odolnosti EU. Po ústupu pandemie se obnoví spotřebitelská důvěra a s ní vzroste domácí poptávka. Nejistota v ekonomice klesne, což zvýší soukromé investice.

Slovenská ekonomika je výrazně zaměřená na průmysl, který zaměstnává téměř 700 tis. lidí. Ekonomika je životně závislá na automobilovém průmyslu. Ten vytváří 13,9 % HDP, téměř polovinu exportu i průmyslové výroby. Na Slovensku jsou čtyři automobilky a více než 350 dodavatelů pro tyto automobilky. Slovensko je největším výrobcem osobních aut na světě v přepočtu na 1.000 obyvatel. K dalším významným průmyslovým sektorům patří elektrotechnický a chemický průmysl, metalurgie. Z jednotlivých odvětví ekonomiky vytvářejí největší část HDP služby (téměř 70 %), následují průmysl (22 %), stavebnictví (5,7 %), zemědělství, lesnictví a rybolov (2,5 %).

Odvětví ekonomiky vyprodukovaly v roce 2020 hrubou přidanou hodnotu v objemu 81,5 mld. eur, meziročně se snížila o 4,5 %. V porovnání s rokem 2019 zaznamenala pokles všechna významná odvětví. Výrazný pokles přidané hodnoty vykazaly stavebnictví (-20 %) a výroba motorových vozidel (-18 %). Přidaná hodnota v umění, zábavě a kultuře poklesla o 9,6 %, ve velkoobchodě, maloobchodě, dopravě, skladování, ubytovacích a stravovacích službách (-6,8 %), v informačních a komunikačních službách (-5,4 %). Pozitivní vývoj si udržely výroba potravin, nápojů a tabáku (+5,7 %), finanční a pojišťovací služby (+9,6 %) a činnost na realitním trhu (+1,6 %).

Z hlediska výdajů vykazaly v roce 2020 všechny složky HDP meziročně pokles. Navzdory růstu ve druhé polovině roku 2020 vykazala zahraniční poptávka pokles o 6,1 %. Domácí poptávka klesla o 6,4 % kvůli poklesu tvorby hrubého kapitálu o 22,4 %. Celková spotřeba se snížila o 1,2 %.

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022
Růst HDP (%)	3,7	2,5	-4,8	3,3	6,3
HDP/obyv. (USD/PPP)	32 503,0	34 047,7	32 420,0	34 380,0	35 670,0
Inflace (%)	2,5	2,8	1,9	1,1	2,2
Nezaměstnanost (%)	5,4	5,0	6,7	7,1	6,5
Export zboží (mld. USD)	88,8	84,7	89,0	98,2	103,8
Import zboží (mld. USD)	89,1	83,5	85,8	97,7	103,5
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-0,3	1,2	3,2	-0,2	0,1
Průmyslová produkce (% změna)	4,5	0,5	-4,9	5,0	3,0
Populace (mil.)	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5

Konkurenceschopnost	41/140	42/141	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

Zdroj: EIU, OECD, WEF, Statistický úřad SR, MF SR

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Deficit veřejné správy v roce 2020 dosáhl 5,609 mld. eur, což představuje 6,2 % HDP. Pro srovnání deficit v roce 2019 dosáhl 1,247 mld. eur (1,3 % HDP).

Deficit státního rozpočtu v roce 2020 dosáhl 7,76 mld. eur, což představuje 8,5 % HDP. Příjmy státního rozpočtu dosáhly 15,75 mld. eur a výdaje činily 23,51 mld. eur. Výši deficitu v roce 2020 negativně ovlivnila pandemie Covid-19. Ministerstvo financí SR během roku 2020 odhadovalo deficit státního rozpočtu až ve výši 11,95 mld. eur. Reálně tak skončil deficit o více než 4 mld. eur nižší.

Daňové příjmy činily 11,872 mld. eur, z toho nejvýznamnější objem tradičně dosáhla DPH (6,8 mld. eur). Fyzické osoby odvedly na dani z příjmů 3,12 mld. eur, právnické osoby odvedly na dani z příjmů 2,36 mld. eur a spotřební daně dosáhly 2,26 mld. eur. Příjmy z rozpočtu EU dosáhly celkově 2,55 mld. eur, přičemž největší objem na úrovni 744 mil. eur zaznamenalo Ministerstvo zemědělství a rozvoje venkova. Příjmy státního rozpočtu z dividend dosáhly 429 mil. eur.

Dluh veřejné správy v roce 2020 dosáhl 55,181 mld. eur, což bylo na úrovni 60,6 % HDP. Pro srovnání dluh veřejné správy v roce 2019 činil 45,28 mld. eur (48,2 % HDP). Meziročně tak veřejný dluh narostl o více než 12 procentních bodů. V roce 2021 by se měl veřejný dluh zvýšit na 61,3 % HDP a v dalších letech až k hranici 70 % HDP.

Běžný účet platební bilance v roce 2020 vykázal schodek ve výši 329 mil. eur. Schodek byl způsoben především odlivem dividend v objemu 1,87 mld. eur. Finanční účet platební bilance vykázal přebytek 1,18 mld. eur především díky kladnému saldu portfoliových investic (2,686 mld. eur) i přímých investic (1,894 mld. eur).

Devizové rezervy centrální banky (Národní banka Slovenska) na konci roku 2020 dosáhly 7,62 mld. eur. Nejvyšší část rezerv připadá na cenné papíry (5,37 mld. eur), následuje zlato (1,57 mld. eur) a držba SDR (372 mil. eur).

Zahraniční zadluženost na konci roku 2020 dosáhla celkově 110,9 mld. eur. Nejvyšší hrubý zahraniční dluh vykázala centrální banka (36,9 mld. eur), následují vláda (33,8 mld. eur), firmy (16,9 mld. eur) a banky (10,8 mld. eur).

Výdaje na obsluhu státního dluhu v roce 2020 dosáhly téměř 797 mil. eur (0,87 % HDP).

Veřejné finance	
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-8,5
Veřejný dluh (% HDP)	60,57
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-0,4
Daně	
PO	21 %
FO	19 %
DPH	20 %

2.3 Bankovní systém

Bankovní systém tvoří centrální banka, komerční banky, pobočky zahraničních bank a specializované státní banky. Banka je právnická osoba se sídlem na území SR založená jako akciová společnost, která přijímá vklady a poskytuje úvěry a má na výkon těchto činností udělenou bankovní licenci. Podle zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách rozhoduje o udělení bankovní licence centrální banka. Základní podmínkou pro udělení bankovní licence je peněžní vklad do základního jmění banky minimálně ve výši 16,6 mil. eur. Bankovní licence se uděluje na dobu neurčitou a není převoditelná na jinou právnickou osobu a ani nepřechází na právního nástupce.

Centrální bankou Slovenské republiky je Národní banka Slovenska (NBS). Od 1. ledna 2009 je NBS součástí Evropského systému centrálních bank. Hlavním úkolem NBS je udržovat cenovou stabilitu. Za tímto účelem se podílí na společné měnové politice, kterou určuje Evropská centrální banka (ECB) pro eurozónu. NBS mj. vydává eurobankovky a euromince, podporuje plynulé fungování platebních systémů a zúčtovacích systémů, zabezpečuje a koordinuje peněžní oběh a platební styk, udržuje devizové rezervy a uskutečňuje devizové operace. NBS vykonává přímý dohled nad finančním trhem na Slovensku. Nejvyšším orgánem NBS je Bankovní rada, která má 6 členů. Členy bankovní rady jsou guvernér, 2 viceguvernéři a 3 další členové. Funkční období je šestileté. Guvernérem NBS je od 1.6.2019 bývalý ministr financí Peter Kažimír.

V bankovníctví pracuje 20 tis. lidí. Zisk sektoru v roce 2020 dosáhl 462,5 mil. eur, meziročně o 134 mil. eur méně. Většinu zisku (63,7 %) vytvořily 3 největší banky podle počtu zaměstnanců - Slovenská sporiteľňa, VÚB banka a Tatra banka. Mezi další významné komerční banky patří ČSOB, Poštová banka a Prima banka.

Mezi specializované státní banky patří Slovenská záručná a rozvojová banka a Eximbanka SR.

Jako platební nástroj ve vzájemném obchodě se používá dokumentární akreditiv, což je neodvolatelný písemný závazek banky dovozce zboží/služeb vůči dodavateli zaplatit peněžní částku určenou podle akreditivních podmínek. Akreditiv je platný, pokud příjemce předloží bance požadované dokumenty v době jeho splatnosti (např. faktura, balicí list, přepravní dokument, pojistný doklad, certifikát o původu zboží). Poplatek banky za otevření akreditivu je až 1,5 % z ceny faktury.

2.4 Daňový systém

Daňový systém má současnou strukturu od roku 2004. Hlavní body tehdejší reformy:

- snížení přímých daní
- zrušení některých majetkových daní (darovací, dědická, z převodu nemovitosti)
- zrušení paušálních daní u OSVČ.

Daňový systém se dříve často měnil, což bylo kritizováno. Vláda proto v roce 2020 přijala zákon, podle kterého mohou změny v daních nastat pouze k 1. lednu následujícího roku. Daňový systém se tak začíná stabilizovat.

Přehled daní na Slovensku:

Daň z příjmů fyzických osob - 19 % (zdanitelný příjem do 37.981,94 eur), 25 % (zdanitelný příjem nad 37.981,94 eur)

Odvody na sociální a zdravotní pojištění

- zaměstnanec odvádí 13,4 % z hrubé mzdy (9,4 % sociální, 4 % zdravotní), maximální měsíční vyměřovací základ pro sociální pojištění je 7.644 eur, pro zdravotní pojištění není stanoven.
- zaměstnavatel odvádí 34,4 % z hrubé mzdy zaměstnance (24,4 % sociální, 10 % zdravotní), maximální měsíční vyměřovací základ pro sociální pojištění je 7.644 eur, pro zdravotní pojištění není stanoven.

Daň ze zisků firem a OSVČ - 21 %, snížená sazba 15 % pro roční zdanitelný výnos do 49.970 eur (tj. hranice povinné registrace pro plátce DPH).

Daň z kapitálových výnosů - 19 %, 25 %

Daň z přidané hodnoty - 20 %, snížená sazba 10 % (některé potraviny, léky, zdravotnické pomůcky, knihy, noviny, časopisy, ubytování).

Daň z dividend - 0 % (firma-rezident SR), 7 % (osoba-rezident SR), 35 % (firma a rezident států, s nimiž nemá SR daňovou smlouvu).

Spotřební daň - benzín, nafta, alkohol, tabák.

Ostatní daně:

Daň z nemovitostí - řídí se zákonem o místních daních. Dělí se na daň z pozemků, ze staveb a z bytů.

Daň z motorových vozidel - podléhají jí vozidla používaná na podnikatelské účely.

Daň z pojištění - v odvětvích neživotního pojištění.

Zvláštní odvod v regulovaných odvětvích - např. energetika, pojišťovnictví, poštovní služby,

Vláda chce zavést tzv. index daňové spolehlivosti. Firmy a osoby, které budou včas podávat daňové přiznání a platit daně, budou mít určité výhody.

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

Podkapitoly:

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s EU

Slovensko je členem EU od 1.5.2004. Vývoz Slovenska do členských zemí EU v roce 2020 meziročně poklesl o 7,3 % a z celkového vývozu tvořil 78,4 %. Dovoz z členských států EU se na celkovém dovozu Slovenska podílel 67,1 % a meziročně se snížil o 5,8 %. Mezi největší obchodní partnery Slovenska v EU patří Německo, ČR, Polsko, Maďarsko, Francie, Rakousko, Itálie, Rumunsko, Španělsko a Nizozemsko.

Obchodní výměna Slovenska s EU (mil. EUR)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z EU (mil. EUR)	67 644,6	67 851,1	59 205,6	N/A	N/A
Import do EU (mil. EUR)	62 780,2	64 972,9	59 257,1	N/A	N/A
Saldo s EU (mil. EUR)	4 864,4	2 878,2	-51,5	N/A	N/A

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy s ČR

V roce 2020 bylo Slovensko pro ČR 4. největší obchodní partner (po Německu, Číně a Polsku), 2. největší exportní trh (po Německu) a 4. největší importní trh (po Německu, Číně a Polsku). Na celkovém zahraničním obchodu ČR se Slovensko podílelo 6 %, na českém vývozu 7,6 % a na českém dovozu 4,1 %.

Dlouhodobě vykazuje ČR se Slovenskem výrazně kladné saldo obchodní bilance. Český vývoz na Slovensko v roce 2020 meziročně poklesl o 2,5 % a český dovoz ze Slovenska o 10,6 %. ČR vyváží na Slovensko hlavně části, součásti a příslušenství motorových vozidel, osobní auta, telefony pro celulární a jiné sítě, elektřinu, zařízení pro automatizované zpracování dat, léky, minerální oleje. Ze Slovenska dovážíme části, součásti a příslušenství motorových vozidel, minerální oleje, osobní auta, motory pístové vznětové pro motorová vozidla, výrobky ze železa a oceli, léky, elektřinu.

Obchodní výměna Slovenska s ČR (mld. CZK)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z ČR (mld. CZK)	332,9	346,8	338,2	N/A	N/A
Import do ČR (mld. CZK)	200,2	181,1	161,9	N/A	N/A
Saldo s ČR (mld. CZK)	-132,8	-165,7	-176,3	N/A	N/A

Zdroj: ČSÚ

3.2 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

Slovenská republika (SR) a dalších 9 států včetně ČR podepsala s členskými zeměmi EU Smlouvu o přistoupení k EU dne 16. 4. 2003 v Athénách. Národní rada SR vyslovila se smlouvou souhlas dne 1. 7. 2003. Prezident SR smlouvu ratifikoval dne 26. 8. 2003. Smlouva vstoupila v platnost dne 1. 5. 2004. Vzájemný obchod mezi SR a členskými státy EU probíhá bez cel, množstevních kvót, přírážek, certifikátů, licencí, různých formulářů i hraničních kontrol. Vstupem do EU se tedy vzájemný obchod zintenzivnil.

Smlouvy s ČR

Smluvní základnu v ekonomické a obchodní oblasti mezi Českou republikou (ČR) a Slovenskou republikou (SR) tvoří následující smlouvy:

- Smlouva mezi ČR a SR o vzájemném zaměstnávání občanů, v platnosti od 3.5.1993, sdělení 227/1993 Sb.m.s.
- Smlouva mezi ČR a SR o sociálním zabezpečení, v platnosti od 3.5.1993, sdělení 228/1993 Sb.m.s.
- Smlouva mezi ČR a SR o spolupráci a vzájemné pomoci v oboru celnictví, v platnosti od 6.6.1996, sdělení 200/1996 Sb.m.s.
- Smlouva mezi ČR a SR o společném postupu při dělení majetku České a Slovenské Federativní Republiky mezi ČR a SR a jeho přechodu na ČR a SR, v platnosti od 22.5.2000, sdělení 63/2000 Sb.m.s.
- Smlouva mezi ČR a SR o ulehčení pohraničního odbavování v silniční, železniční a vodní dopravě, v platnosti od 12.3.2001, sdělení 24/2001 Sb.m.s.
- Smlouva mezi ČR a SR o poskytování a úhradě zdravotní péče, v platnosti od 1.4.2001, sdělení 48/2001 Sb.m.s.
- Smlouva mezi ČR a SR o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku, v platnosti od 14.7.2003, sdělení 100/2003 Sb.m.s.

3.3 Rozvojová spolupráce

Slovenská republika (SR) není příjemcem rozvojové pomoci, ale jejím poskytovatelem. Rozvojovou spolupráci SR upravuje zákon č. 392/2015 Z.z. Koordinátorem poskytování rozvojové pomoci je Ministerstvo zahraničních věcí a evropských záležitostí SR. Realizátorem rozvojové spolupráce je několik státních institucí - např. Slovenská agentura pro mezinárodní rozvojovou spolupráci (SAMRS), Ministerstvo financí SR, Ministerstvo vnitra SR, Ministerstvo životního prostředí SR. Pod logem SlovakAid se realizují rozvojové projekty v zemích Afriky, Asie i Evropy.

V roce 2019 Ministerstvo zahraničních věcí a evropských záležitostí (MZVaEZ) vypracovalo v pořadí čtvrtý klíčový strategický dokument "Střednědobá strategie oficiální rozvojové pomoci SR na léta 2019-23". Strategie je v souladu s Agendou 2030 pro udržitelný rozvoj a definuje dvě průřezová témata - životní prostředí a změna klimatu, rovnost příležitostí. Mezi programové země rozvojové spolupráce SR v letech 2019-2023 patří Gruzie, Moldavsko a Keňa.

V roce 2019 poskytla SR oficiální rozvojovou pomoc v objemu 101,8 mil. eur. Podíl na hrubém národním důchodu (HND) dosáhl 0,11 %. Bilaterální rozvojová pomoc dosáhla 19,4 mil. eur a multilaterální pomoc 82,4 mil. eur. Bilaterální pomoc směřovala celkem do 43 zemí a nejvíce do těchto zemí: Keňa, Turecko, Ukrajina, Srbsko, Moldavsko, Libanon, Černá Hora, Gruzie. V rámci multilaterální rozvojové pomoci se jedná o příspěvky SR do EU, OSN, WTO a dalších multilaterálních organizací.

České firmy se mohou zapojit do rozvojové spolupráce SR prostřednictvím výzev SAMRS, které jsou zveřejňovány na webové stránce: <https://slovakaid.sk/zaradenie/aktualne-vyhlasene-vyzvy/>.

3.4 Perspektivní obory (MOP)

Slovensko je pro ČR druhý největší exportní trh a nabízí řadu příležitostí nejen v námi uvedených perspektivních oborech.

► Dopravní průmysl a infrastruktura

Obor je zatížen velkým investičním dluhem. Zastaralý vozový park vyžaduje obnovu a roste tlak na její ekologizaci. Zájem bude o trolejbusy, elektrické i vodíkové autobusy. Do roku 2026 by mělo být 48 % autobusů i trolejbusů ekologických. Aktuálně je na Slovensku otevřených 766 km dálnic a rychlostních silnic. Hlavní vládní prioritou ve výstavbě dopravní infrastruktury je dokončení zbývajících úseků dálnice D1 (Bratislava - Košice), výstavba některých úseků rychlostních silnic R2 (obchvat Košic), R4 (obchvat Prešova), rekonstrukce silnic první třídy (polovina z 3.300 km těchto silnic je v nevyhovujícím stavu), investice do inteligentního systému řízení dopravy. V oblasti říční dopravy je vládní prioritou projekt Dunajbus. Jedná se o osobní lodní kyvadlovou dopravu po řece Dunaj mezi Bratislavou a Šamorínem.

► Železniční a kolejová doprava

Obor je dlouhodobě podfinancovaný. Investiční dluh je odhadován na 15 mld. eur. Celková délka železničních tratí dosahuje 3.623 km, přičemž až 35 % tratí je problémových a 56 % tratí není elektrifikovaných. Mezi hlavní vládní priority patří zvýšení rychlosti na trati Čadca - hranice s ČR z 80 km/hod. na 120 km/hod., posílení tratě Bratislava - Košice, modernizace železničních uzlů Žilina a Bratislava, elektrifikace tratí.

Vláda plánuje modernizovat zabezpečovací zařízení, železniční svršek, koleje, výhybky a nástupiště. Výhledovým megaprojektem je výstavba 375 km dlouhé širokorozchodné trati z Košic na hranici s Rakouskem v hodnotě 6 mld. eur. Národní železniční dopravce Železniční společnost Slovensko (ŽSSK) momentálně realizuje největší modernizaci vozového parku v historii. Průměrné stáří vozů ŽSSK je 21 let. ŽSSK bude nakupovat elektrické jednotky, diesellové motorové jednotky a osobní vozy. ŽSSK také připravuje výstavbu center na údržbu regionálních vlaků (Nové Zámky, Zvolen, Humenné). Na Slovensku jezdí tramvaje v Bratislavě a v Košicích. Jejich obnova proběhla v uplynulých 6 letech. Bratislavský dopravní podnik uvažuje o nákupu dalších 40 tramvají v příštích 3 letech a rovněž o výměně tramvajových kolejí.

► Automobilový průmysl

Automobilový průmysl je hnací silou ekonomiky. Vytváří téměř 14 % HDP, 50 % celkové průmyslové výroby a 47 % slovenského exportu. Sektor tvoří 4 automobilky, 350 dodavatelů a přímo zaměstnává 177 tis. lidí. Slovensko je největším výrobcem automobilů na tisíc obyvatel na světě (180 aut v roce 2020). Dochází zde k rozvoji elektromobility. V roce 2030 by mělo na Slovensku jezdit podle odhadu 30-40 tis. elektrických aut. Příležitosti existují pro dodávky dílů a příslušenství pro auta se spalovacími motory i elektromobily. Potenciál nabízí budování rychlenabíjecích stanic pro elektromobily na dálnicích a hlavních silničních tazích, zvýšení kapacity autobaterií, budování čerpacích stanic pro auta na zkapalněný plyn (LPG), stlačený plyn (CNG) i vodík.

► Energetický průmysl

Slovensko spotřebovává cca o 10 % více elektřiny, než vyrábí. Po spuštění 3. a 4. bloku v jaderné elektrárně Mochovce v roce 2021, resp. 2023 bude výroba elektřiny vyšší než spotřeba cca o 5-10 %. Slovensko se stane čistým exportérem elektřiny. V elektroenergetice patří mezi příležitosti zvýšení kapacity přehraniční sítě do ČR, Maďarska a na Ukrajinu. Jedná se o výstavbu nových rozvodů 400 kV a transformátorů 400/110 kV či modernizaci rozvodů 400 kV. Potenciál představuje výroba vodíku s pomocí přebytečné elektřiny z jaderných elektráren, výstavba bateriových úložišť elektrické energie či instalace zařízení využívajících obnovitelné zdroje energie (větrné parky, solární elektrárny). Potenciál pro výrobu elektřiny mají bohaté zdroje geotermální energie. Dosud není na Slovensku žádná geotermální elektrárna. V plynárenství nabízí příležitosti přeměna části tranzitní plynárenské sítě na přepravu vodíku, rekonstrukce plynovodů, výstavba zařízení na zpracování bioodpadu a výrobu bioplynu. V teplárenství patří mezi příležitosti výstavba moderní teplárny v elektrárně Nováky na spalování zemního plynu a dřevní štěpky a využití zdrojů geotermální energie pro dodávky tepla. Příležitosti nabízí vyhledávání a průzkum nových zdrojů geotermální energie (Košická kotlina), budování hlubkových vrtů, výstavba teplovodů. Příležitosti nabízí také energetické zhodnocování komunálního odpadu, zlepšování energetické hospodárnosti budov.

► Zemědělský a potravinářský průmysl

Výměra orné půdy dosahuje 1,35 mil. hektarů, přičemž závlahové systémy pokrývají pouze 25 %. Počet zaměstnanců v zemědělství i v potravinářství každoročně klesá. V živočišné výrobě výrazně klesají stavy prasat, pokles vykazují i stavy hovězího dobytka. V rostlinné výrobě převažuje pěstování obilnin (pšenice) a olejnin (řepka olejka), které tvoří 40 % zemědělské produkce. Průměr v EU je 15 %. Podíl slovenských potravin v domácím maloobchodě dosahuje pouze 40 %. Nejvyšší zastoupení mají jedlé oleje, zpracované ovoce, zpracovaná zelenina, vepřové maso. Zhruba 60 % potravin se dováží. Každý pracovní den přijíždí na Slovensko 800 kamionů s potravinami. Plnou soběstačnost dosahuje Slovensko jen v produkci cukru a obilnin. Záporné saldo zahraničního obchodu v zemědělství a potravinářství každoročně roste. V roce 2020 dosáhlo cca 1,7 mld. eur. Na Slovensku je nedostatek zpracovatelských kapacit pro maso, zeleninu i ovoce a ty existující potřebují modernizaci. Konzervářský průmysl téměř zmizel. Příležitosti existují také při budování a modernizaci závlahových systémů, dodávkách masa a masných výrobků, konzervované a mražené zeleniny a ovoce, mléčných výrobků.

► Obranný průmysl

Modernizace techniky a infrastruktury se budou rozvíjet současně. Koncept dlouhodobých nákupů ministerstva obrany až do roku 2035 má být představen v létě 2021. Současný stav v armádě charakterizuje zastaralost výzbroje, techniky, materiálu i komunikačních a informačních systémů. Na základě závazků vůči NATO musí Slovensko dobudovat těžkou mechanizovanou brigádu. Výdaje na obranu mají dosáhnout požadovaná 2 % HDP v roce 2024 a Slovensko chce zvýšit výdaje na obranný výzkum. V oblasti modernizace techniky se budou nakupovat větší a menší obrněné transportéry, dělostřelecké systémy, ruční zbraně či nákladní auta. V oblasti modernizace obranné infrastruktury patří mezi hlavní projekty modernizace letiště Sliač pro 14 nových stíhaček F-16, letiště Kuchyňa pro stíhačky MiG-29 či výstavba velitelských sil pro speciální operace.

Mapa strategických příležitostí

4 Kulturní a obchodní jednání

Podkapitoly:

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

4.1 Úvod

Slovensko je pro ČR nejbližší zahraniční partner pro obchodní jednání. Čeští obchodníci se na Slovensku domluví bez problémů. Jedinou výjimkou jsou zahraniční manažeři působící ve slovenských firmách. Češi a Slováci mají velmi blízkou kulturu a četné rodinné vazby z éry společného státu. Po rozpadu Československa ke dni 31.12.1992 pokračuje promíchávání obou národů. V ČR studuje velké množství Slováků, kteří v naší zemi ve velké míře po ukončení studií zůstávají pracovat a zakládají manželské s našimi občany.

4.2 Oslovení

Slovensko je pro většinu českých firem a podnikatelů první volbou pro export. Je to dáno geografickou, jazykovou, kulturní i politickou blízkostí. České firmy se mohou se svými budoucími obchodními partnery setkat na veletrhu, podnikatelském fóru, firemní prezentaci či jiných příležitostech na Slovensku i v ČR. Oslovení potenciálního obchodního partnera probíhá slovně a přímo. Obě strany si zpočátku většinou vymění základní informace o svých obchodních záměrech. Následně osobní schůzky či písemný kontakt mezi obchodními partnery již konkretizují obchodní záměry.

Řada firem si kontakt na svého budoucího obchodního partnera na Slovensku najde na internetu. Prvotní telefonické oslovení sekretariátu takové firmy vyžaduje následně písemné oslovení s žádostí o obchodní schůzku ve formě „Vážený pane/ vážená paní“. Křestní jméno se v oslovení nepoužívá. Obchodní partneři si většinou vykájí. Po určité době a vzájemné náklonnosti si mohou obchodní partneři tykat.

Velvyslanectví ČR na Slovensku poskytuje na základě konkrétních požadavků českým firmám pracovní kontakty na potenciální obchodní partnery, obchodní komory, profesní asociace či zástupce státních úřadů na Slovensku.

Na Slovensku se české firmy domluví bez problémů. Jedinou výjimkou jsou cizí manažeři ve slovenských firmách, kteří mluví anglicky a nerozumí česky. Doporučujeme tedy předem znát seznam osob pro jednání za slovenskou stranu a jejich případnou neznalost češtiny.

4.3 Obchodní schůzka

Obchodní schůzku doporučujeme domluvit telefonicky nebo e-mailem zhruba týden předem. Žadatel o schůzku uvede svoji pozici ve firmě, navrhne datum a místo schůzky a rovněž témata k jednání. Je třeba vyčkat na písemné potvrzení schůzky od slovenské strany. V případě jednání s představiteli státních úřadů se schůzky konají výlučně na těchto úřadech. Slovenská strana je důkladně připravená. Předem se dojednává počet zúčastněných osob z české i slovenské strany. V případě jednání s představiteli soukromých firem se schůzky konají v kanceláři či restauraci. Obchodní schůzka ve firmě se koná zpravidla v časovém rozmezí 9:00 - 11:00 hod. nebo 14:00 - 16:00 hod., v restauraci v rámci oběda v rozmezí 11:30 - 13:30 hod. Večerní obchodní schůzky v restauraci nejsou obvyklé. Výjimku představují dlouhodobí obchodní partneři. Jejich pracovní schůzka večer v restauraci probíhá v rozmezí 18:00 - 21:00 hod. Při prvním obchodním jednání si partneři vyměňují vizitky. Témata k jednání se dohodnou obvykle písemně předem. Předávání dáreků není na Slovensku běžné.

Obchodní schůzky probíhají celoročně. Nedoporučuje se však plánovat schůzky v období křesťanských svátků (Tři králové, Velikonoce, Cyril a Metoděj, Vánoce, Sedmibolestná Panna Marie - 15.9.) a rovněž v období dalších státních svátků na Slovensku (1.1., 1.5., 8.5., 1.9., 17.11.). Během letních prázdnin je ve státní správě pracovní režim volnější.

Zatímco v ČR je typický jistý sociální odstup při navazování společenských a obchodních kontaktů, pro Slováky je spíše charakteristické preferování neformálních až familiárních vztahů.

Na Slovensku platí, že v byznyse se pozná téměř každý s každým. To je zřejmě důvod, proč i na schůzky se zahraničním partnerem nejsou Slováci zvyklí přicházet s předem připravenými návrhy a spoléhají se na dodatečné zaslání dohody, apod. Při obchodním jednání se Slováci mnohdy vyhýbají přesnosti, disciplíně a často preferují intuici, momentální inspiraci a zdravý selský rozum. Slováci jsou většinou přesvědčení o tom, že každý problém má nějaké řešení i za cenu menší změny daného cíle. Mnohdy hledají i třetí cestu.

Oproti ČR nejsou na Slovensku velké kulturní, náboženské, etnické odlišnosti. Slováci se však zpravidla vyhýbají konkrétnostem, jsou neformální, nejdou hned k podstatě věci a neochotně nazývají věci pravými jmény. Jejich komunikace je plná jistých narážek, náznaků, odkazů, širších souvislostí. Jako vtip Slováci často rádi podotknou, že nejsou méně zkušení či méně chytří než jejich „starší čeští bratři“.

Na Slovensku nelze vždy spoléhat na přílišnou dochvilnost. Při obchodním jednání Slováci často pospíchají, chtějí to mít rychle za sebou a spíše se bavit neformálně. Obchodní schůzka trvá zpravidla 1 hodinu, ale může se i protáhnout.

Slováci jsou obecně emotivnější než Češi. Záleží také na momentálním společenském a politickém klimatu. Tento rys však není moc výrazný.

Na Slovensku existuje jistá konkurence mezi západem a východem. Tím, že se do Bratislavy a na západ Slovenska stěhuje za prací a byznysem hodně lidí z východního Slovenska, tak se tyto jisté rozdíly navenek stírají. Zároveň jsou však patrné rozdíly v jednání s „tvrďšími“ Bratislavany a s tzv. přistěhovalci z východu Slovenska.

Dříve se při obchodních jednáních na Slovensku nabízel tvrdý alkohol. V současnosti je to spíše výjimkou. Hostitel může nabídnout při pracovním obědě pivo či skleničku vína. V případě jednání s obchodními partnery na východním Slovensku se může objevit v nabídce i tvrdý alkohol domácí výroby (nejčastěji borovička).

Oblečení na pracovní jednání je běžné jako v ČR. Očekává se pánský oblek a dámský kostým.

Většinou se na účastnících obchodního jednání dohodnou obě strany telefonicky či e-mailem na začátku při přípravě schůzky. Složení a počet členů týmu závisí na rozsahu agendy. Věkové a genderové složení týmu nehraje roli. Obchodní jednání vede zpravidla ředitel firmy nebo ředitel odboru státního úřadu. Pro jednotlivá témata mají při jednání experty na danou oblast.

Na Slovensku není obvyklé pozvat obchodního partnera domů. V případě, že jde o dlouholetého obchodního partnera, se to může stát. Hlavním místem pro obchodní schůzky jsou kanceláře a restaurace.

4.4 Komunikace

Na Slovensku se domluvíte bez problémů. Jedinou výjimkou jsou cizí manažeři ve slovenských firmách, kteří mluví anglicky a nerozumí česky. Doporučujeme tedy předem znát seznam osob pro jednání za slovenskou stranu a jejich případnou neznalost češtiny.

Obecně se uvádí, že politika je tabu. Téměř žádné jednání se však neobejde bez zmínky o aktuální politické situaci. Ze strany Slováků často zazní, že ani v ČR na tom nejsme politicky lépe. Jistým tabu je náboženství a s tím související otázka potratů. K dalším komunikačním tabu patří LGBT, genderová agenda, Slovenský stát za 2. světové války a otázky platů.

Zpočátku je nejlepší komunikovat telefonicky a e-mailem. Při řešení složitějších problémů a citlivých otázek doporučujeme osobní jednání.

4.5 Doporučení

Českým podnikatelům a firmám doporučujeme, aby si před vlastním rozhodnutím vstoupit na slovenský trh udělali důkladný průzkum slovenského trhu u svého výrobku či služby. Prospěšné je určitě navštívit příslušný oborový veletrh v Bratislavě či Nitře, který poskytne základní informaci o aktuální situaci a konkurenci na slovenském trhu. Českým podnikatelům a firmám také doporučujeme se domluvit s místní firmou na právním poradenství v oblasti podnikání na Slovensku. Zároveň mohou české firmy a podnikatelé kontaktovat příslušné oborové asociace či svazy a obchodní komory v jednotlivých regionech Slovenska.

Obchodně-ekonomický úsek Velvyslanectví ČR v Bratislavě je připraven českým firmám a podnikatelům pomoci při získávání kontaktů na potenciální obchodní partnery na Slovensku. Velvyslanectví se významně podílí na různých firemních prezentacích v rámci projektů ekonomické diplomacie PROPED a pořádá podnikatelská fóra s cílem více propojit české a slovenské firmy v různých oborech. Vzhledem ke geografické blízkosti Slovenska se české firmy často prezentují na veletrzích v Bratislavě a v Nitře. Velvyslanectví se snaží podporovat české firmy osobní účastí na veletržním stánku.

4.6 Státní svátky

Seznam státních svátků na Slovensku:

- 1.1. - Den vzniku Slovenské republiky
- 6.1. - Zjevení Páně/Tři králové a vánoční svátek pravoslavných křesťanů
- Velký pátek - pohyblivé datum
- Velikonoční pondělí - pohyblivé datum
- 1.5. - Svátek práce
- 8.5. - Den vítězství nad fašismem
- 5.7. - Svátek svatého Cyrila a svatého Metoděje
- 29.8. - Výročí Slovenského národního povstání
- 1.9. - Den Ústavy Slovenské republiky
- 15.9. - Panna Marie Sedmibolestná
- 30.10. - Výročí deklarace slovenského národa
- 1.11. - Svátek Všech svatých
- 17.11. - Den boje za svobodu a demokracii
- 24.12. - Štědrý den
- 25.12. - První svátek vánoční
- 26.12. - Druhý svátek vánoční

Na Slovensku je tradice uctívat především Slovenské národní povstání, kdy se po celé zemi na různých místech kladou věnce.

Slováci jsou výrazně více věřící národ než Češi. Z toho důvodu jsou náboženské svátky dodržovány intenzivněji.

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

5.1 Vstup na trh

Slovenská republika (SR) je pro většinu českých firem a podnikatelů první volbou pro export. Je to dáno geografickou, jazykovou i kulturní blízkostí. Před vstupem na slovenský trh je třeba věnovat pozornost průzkumu trhu, zjistit si potenciální zájem o výrobek či službu a zpracovat obchodní a marketingový plán. Konkurence je stejně jako v ČR obrovská. Slovenský zákazník se rozhoduje podle kvality a ceny. Prodej českých výrobků je obvykle prováděn přímo slovenskému odběrateli, a to především u zboží investičního charakteru (např. stroje, dopravní prostředky, energetická zařízení) nebo do velkoobchodní sítě (spotřební zboží, potraviny, atd.). Slovenská maloobchodní síť je pod silným vlivem velkých nadnárodních řetězců. U potravin je maloobchodní síť velmi koncentrovaná a vstoupit do ní je obtížné. Slovenští dovozci nechtějí obchodovat přes prostředníky a hledají přímé kontakty na výrobce, což pro konečného zákazníka v SR znamená zpravidla nižší cenu. Důležitým faktorem je zajištění záručního i pozáručního servisu. České výrobky se mnohdy uplatňují díky cenové konkurenceschopnosti proti výrobkům ze západní Evropy. Na druhou stranu však české firmy nadále podceňují vlastní propagaci. Pro distribuční činnost v SR si česká firma nemusí zřizovat organizační složku v SR. Rozhodnutí o zřízení či nezřízení organizační složky zahraniční firmy na Slovensku závisí na ekonomických faktorech i oboru činnosti. V případě, že jde pouze o krátkodobou zkoušku, nemusí zde česká firma zřizovat organizační složku. Jestliže však česká firma plánuje rozšiřovat své aktivity na Slovensku, dříve či později se nevyhne založení organizační složky zahraniční (české) firmy na Slovensku. Distribuci výrobků na Slovensku může česká firma zabezpečit buď vlastními zaměstnanci nebo smluvně prostřednictvím místních obchodních zástupců. V případě obchodních zástupců nejde o pracovněprávní, ale o obchodněprávní vztah. Ten se řídí ustanovením §§ 652 až 672a zákona č. 513/1991 Sb., Obchodního zákoníku ve znění pozdějších předpisů.

SR je stejně jako ČR součástí celní unie EU, což znamená uplatňování stejných celních sazeb a společných pravidel vůči třetím zemím a neexistence cel a jiných omezení ve vzájemném obchodu. Obchod s třetími zeměmi upravují zvláštní celní předpisy (např. Celní kodex, nařízení Evropské komise a Rady EU). Dovozy a vývozy omezení se v SRu vztahují na následující zboží:

- výrobky obranného průmyslu
- dovoz, vývoz, transfer určených výrobků na civilní použití (zbraně, munice, černý prach, bezdýmný prach)
- zboží a technologie dvojího užití
- vybrané nebezpečné látky a přípravky (chemické látky)
- prekurzory drog
- prekurzory výbušnin
- obchod s ocelí, textilem, oděvy, dřevem
- mučicí nástroje

Obchodování s výše uvedenými výrobky podléhá schvalovacímu (licenčnímu) řízení. Státní ústav pro kontrolu léčiv požaduje, aby držitelé povolení na distribuci léků do velkoobchodu hlásili dovoz léků, které nejsou v SR registrované, a to podle § 18 odst. 1 písm. h) zákona č. 362/2011 Z.z. o lécích a zdravotnických pomůckách. Neregistrované léky mohou být do SR dovezeny pouze na základě povolení Ministerstva zdravotnictví SR.

Dovoz a vývoz zboží v rámci EU nepodléhá celnímu a neprobíhá ani žádné celní řízení. Firmy a podnikatelé mají povinnost nahlašovat svoje obchodní toky na území EU při překročení stanovených hodnot, a to registrací do systému Intrastat. Pokud v kalendářním roce dosáhne hodnota kumulovaného vývozu firmy do zemí EU 400.000 eur, tato firma se musí registrovat do Intrastat. U dovozu se jedná o kumulovanou hodnotu 200.000 eur. Při překročení těchto hodnot se hlášení o vývozu zboží a dovozu zboží provádí měsíčně elektronicky přes systém CEP na

příslušný celní úřad. Minimální hodnota obchodní transakce pro hlášení do Intrastat je 200 eur.

Obchod s třetími zeměmi je zatížen větší administrativou. U celního řízení se může podnikatel zastupovat sám nebo může využít služby odborníka. Této služby je vhodné využít v případě, že podnikatel obchoduje s třetími zeměmi výjimečně a nemá pro něj smysl zaměstnávat vlastního celního deklaranta. Celní řízení obvykle zajišťují i přepravní společnosti (speditéři). Celní řízení začíná podáním celního prohlášení, které musí obsahovat všechny požadované přílohy (např. faktury, kupní smlouva, doklad o přepravě zboží, doklad o pojištění zboží). Celní prohlášení při vývozu i dovozu zboží se podává elektronicky. Při vývozu zboží se neuplatňuje DPH. Celní řízení při dovozu ze třetích zemí je od 1.7.2021 povinné u každé zásilky. Na základě celního prohlášení vyměřuje celní úřad celní dluh, který tvoří dovozní clo, DPH a případně i spotřební clo. Všichni podnikatelé se sídlem v EU, kteří komunikují s celními orgány, musí požádat o zaregistrování a přidělení čísla EORI (Economic Operators Registration and Identification system). Toto číslo se používá při styku s celními orgány v celé EU. Na Slovensku je registračním úřadem Finanční ředitelství SR v Popradu.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Česká firma může na Slovensku podnikat prostřednictvím následujících forem:

- společnost s ručením omezeným (s.r.o.)
- akciová společnost (a.s.)
- komanditní společnost (k.s.)
- veřejná obchodní společnost (v.o.s.)
- pobočka zahraniční firmy

Hlavní formou podnikání je společnost s ručením omezeným (s.r.o.). Může ji založit jedna nebo více fyzických osob, ale i jedna nebo více právnických osob. Minimální vklad každého společníka je 750 eur. Základní kapitál s.r.o. je minimálně 5.000 eur. Hlavní výhodou s.r.o. je omezení ručení do výše základního jmění. Naproti tomu živnostník ručí veškerým svým majetkem. Založení s.r.o. trvá obvykle 7-10 pracovních dní.

Mezi nezbytné dokumenty pro založení firmy patří: zakladatelská smlouva, podpisové vzory jednatelů, prohlášení zakladatele, prohlášení správce vkladu, apod. Nutným úkonem pro založení firmy je zápis do Obchodního rejstříku u příslušného okresního soudu. Zápis stojí 150 eur (s.r.o., komanditní společnost, veřejná obchodní společnost) nebo 750 eur (akciová společnost). Základní kapitál akciové společnosti je minimálně 25.000 eur.

Každá firma musí elektronicky požádat také o registraci na Finančním úřadě k placení daně z příjmu (přidělení DIČ), v Sociální pojišťovně (pro placení odvodů na sociální pojištění za své zaměstnance) a ve zdravotní pojišťovně (odvody na zdravotní pojištění).

Český občan může na Slovensku podnikat také jako živnostník. K registraci se na místně příslušném živnostenském úřadu se předkládají tyto doklady:

- výpis z trestního rejstříku
- notářem ověřená kopie českého živnostenského oprávnění.
- doklad prokazující oprávnění užívat nemovitost (pokud se adresa místa podnikání liší od místa bydliště)
- souhlas se zpracováním osobních údajů.

Živnostenský úřad zaregistruje žadatele do zdravotní pojišťovny, na Finančním úřadě (přidělení IČO). Osvědčení o živnostenském oprávnění se vydává do 3 pracovních dní od doručení požadovaných dokladů. Živnostníci jsou vedeni v Živnostenském rejstříku. V prvním roce podnikání nemusí živnostník platit odvody do Sociální pojišťovny a platí jen minimální zdravotní pojištění. Živnosti se dělí na volné, řemeslné a vázané. U volných živností stačí splnit všeobecné podmínky pro provozování živnosti. U řemeslných a vázaných živností je nutné splnit i zvláštní podmínky pro provozování živnosti (např. vzdělání, délka praxe v oboru). Oprávnění na volnou živnost stojí 5 eur a na řemeslnou nebo vázanou živnost 15 eur. Pozastavit živnost lze nejméně na 6 měsíců a nejdéle na 3 roky. Živnostník vede jednoduché účetnictví. Může uplatňovat paušální výdaje do výše 60 % příjmů, nejvíce však 20.000 eur za rok.

5.3 Marketing a komunikace

Náklady na reklamu výrobků či služeb v hromadných sdělovacích prostředcích (HSP) či na reklamních plochách (billboard) u dálnic či silnic první třídy na Slovensku jsou vysoké. Toto si mohou dovolit pravděpodobně pouze velké české firmy. Na různých televizních kanálech, rádiích či v tištěných médiích na Slovensku byly zaznamenány například reklamy na automobily Škoda, pivo Pilsner Urquell, telekomunikační služby od firmy O2, energetické služby od ČEZ ESCO či Energetického průmyslového holdingu (EPH), bankovní služby od mBank či Fio.

Velká většina českých firem a podnikatelů využívá či může využívat k propagaci svých výrobků a služeb na slovenském trhu odborné časopisy a rovněž elektronický měsíční časopis, který vydává Slovenská obchodní a průmyslová komora (SOPK). Nabídky či poptávky po obchodní

spolupráci mohou být rovněž zaslány jednotlivým oborovým asociacím a svazům na Slovensku. Další možností je propagace na internetu či prostřednictvím různých sociálních sítí (např. YouTube, Facebook, Instagram), která v současné moderní a progresivní době nabývá na stále větším významu.

Tradičním a velmi efektivním nástrojem propagace výrobků či služeb na Slovensku stále zůstává účast českých firem a podnikatelů na oborových mezinárodních veletrzích a výstavách. Takové akce jsou na Slovensku hodně navštěvované i zákazníky z okolních zemí (Polsko, Maďarsko, Rakousko) a mají vysokou úroveň. K tradičním veletržním městům na Slovensku patří Bratislava a Nitra. Spíše regionální než mezinárodní charakter pak mají veletrhy a výstavy v Trenčíně. Ty lze doporučit v případě cestovního ruchu pro prezentaci příhraničních moravských krajů či okresů slovenským turistům.

České firmy, které mají zájem o zajištění prezentace svých výrobů či služeb či dokonce zajištění tzv. roadshow prezentací po celém Slovensku mohou využít služeb celé řady marketingových a reklamních agentur na Slovensku, které realizují projekty na zakázku podle přání zákazníka.

Při vzájemné komunikaci se téměř žádné jednání neobejde bez zmínky o aktuální politické situaci. Doporučujeme však o citlivých politických tématech mluvit zdrženlivě. Jistým tabu v komunikaci by mělo být náboženství a s tím související otázka potratů. K dalším komunikačním tabu patří LGBT, genderová agenda, Slovenský stát za 2. světové války a otázky platů. Rovněž nedoporučujeme se moc pitvat v příčinách rozdělení bývalého společného státu Československo.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Duševní vlastnictví je majetek nehmotné povahy. Je předmětem právní ochrany a jeho používání je proto vázané na souhlas autora nebo tvůrce. Právo duševního vlastnictví obsahuje dvě oblasti:

- 1) autorské právo a práva související s autorským právem - souvisí především s uměleckou, kulturní oblastí
- 2) právo průmyslového vlastnictví - souvisí především s hospodářskou, technickou oblastí.

V oblasti autorského práva platí na Slovensku autorský zákon č. 185/2015 Z.z. Upravuje vztahy, které vznikají v souvislosti s vytvořením a použitím autorského díla nebo uměleckého výkonu, s výrobou a použitím zvukového záznamu, audiovizuálního záznamu nebo vysílání, s vytvořením nebo zhotovením a použitím počítačového programu nebo databáze tak, aby byla chráněna práva a oprávněné zájmy autora, výkonného umělce, výrobce zvukového a audiovizuálního záznamu, rozhlasového a televizního vysílatele, autora počítačového programu, autora databáze a zhotovitele databáze. Autorské právo chrání díla (např. literární, hudební, fotografická, architektonická), jiné předměty ochrany, k nimž se vážou práva související (umělecký výkon, záznam zvukový a audiovizuální, počítačové programy a databáze). Na ochranu autorských práv není nutná žádná registrace (vzniká automaticky).

Právo průmyslového vlastnictví chrání předměty vytvořené tvořivou duševní činností (např. vynálezy, technická řešení, designy), nebo zboží a služby prostřednictvím označení (např. ochranné známky). Na ochranu práv průmyslového vlastnictví je nutná registrace. Tu zajišťuje Úřad průmyslového vlastnictví SR. Ochranu práv průmyslového vlastnictví zajišťují na Slovensku následující zákony:

- zákon č. 435/2001 Z.z. o patentech, ochranných osvědčeních
- zákon č. 444/2002 Z.z. o designech
- zákon č. 506/2009 Z.z. o ochranných známkách

Českým firmám doporučujeme registraci práv průmyslového vlastnictví na Slovensku. K jejich porušení dochází, i když porušení může vést k přestupkovému řízení, občanskoprávnímu soudnímu řízení či trestnímu postihu.

5.5 Trh veřejných zakázek

Od roku 2016 je na Slovensku v platnosti zákon č. 343/2015 Z.z. o veřejných zakázkách (zákon o verejnóm obstarávaní). Jeho cílem je zefektivnění procesů zakázek za využití povinné elektronizace procesu. Zákon definuje zadávání zakázek na dodávku zboží, zakázek na uskutečnění stavebních prací, zakázek na poskytnutí služeb, soutěže návrhů, zadávání koncesí na stavební práce, zadávání koncesí na služby a správu ve veřejných zakázkách. Zákon dále například definuje či upravuje:

- elektronické tržiště
- vyhlásovatelé veřejné zakázky a jeho základní povinnosti
- finanční limity
- změny smlouvy, rámcové dohody a koncesní smlouvy během jejich trvání
- dokumentaci během celého procesu veřejné zakázky
- rozdělení zakázek na části
- podmínky účasti ve veřejných zakázkách
- využití subdodavatelů
- kritéria pro vyhodnocení nabídek

- zadávání zakázek v oblasti obrany a bezpečnosti, apod.

Zákon o veřejných zakázkách č. 343/2015 Z. z. je každoročně novelizován. Cílem změn je zefektivnění a zjednodušení procesu veřejných zakázek. Poslední novela zákona o veřejných zakázkách platná od 1.1.2020 zkrátila lhůty pro předložení nabídek. Zjednodušila se také příprava nabídky. Předkládá se méně dokladů, některé doklady je potřeba vybavit jednou a mají platnost 3 roky. Zvýšily se finanční limity na jednotlivé typy zakázek. Limit pro přímé zakázky u nákupu zboží, služeb a v oblasti stavebnictví je nyní 180.000 eur. Kvůli spekulativnímu jednání podnikatelských subjektů byl zaveden institut tzv. zjevně bezdůvodných námitek. Desetinásobně se zvýšila kauce za podání námitek, a to z 0,1 % na 1 % z předpokládané hodnoty zakázky. Minimální výška kauce je 2.000 eur, maximální výše kauce se zvýšila na 50.000 eur.

Veřejné zakázky na Slovensku jsou zveřejňovány v elektronické podobě ve Věstníku veřejného obstarávání, který vydává Úřad pro veřejné obstarávání SR se sídlem v Bratislavě. Jedná se o nezávislý ústřední orgán státní správy. Mezi hlavní kompetence Úřadu patří:

- vykonává státní správu v oblasti veřejných zakázek
- vykonává dohled nad veřejnými zakázkami
- spolupracuje s Evropskou komisí a zabezpečuje plnění informační povinnosti vůči Evropské komisí
- vydává v elektronické podobě Věstník veřejných zakázek
- vede seznam podnikatelů a registr osob se zákazem účasti ve veřejných zakázkách
- certifikuje nástroje a prostředky veřejných zakázek a akredituje právnické a fyzické osoby
- metodicky usměrňuje účastníky procesu veřejných zakázek
- implementuje zákon o veřejných zakázkách č. 343/2015 Z.z.

Ročně se realizuje na Slovensku několik tisíc veřejných zakázek a dohromady v hodnotě 4-5 mld. eur. Nejvíce veřejných zakázek vyhlašuje státní správa (71 %), následuje územní samospráva (24 %) a ostatní (5 %). Většina soutěží na malé a velké zakázky probíhá elektronicky. Některé z nich dávají uchazečům pouze krátký čas na předložení nabídky. Proto je v prvé řadě potřeba sledovat způsob, jakým se nabídka předkládá a také lhůtu, do které je nutné nabídku předložit. Doporučuje se denně sledovat svoji e-mailovou schránku a na žádost o předložení nabídky včas reagovat. Uchazeči o veřejné zakázky by se měli zaregistrovat do Seznamu hospodářských subjektů. Registrace je platná 3 roky, čímž se zásadně odbourá administrativní zátěž.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Platební styk mezi českými a slovenskými firmami probíhá zpravidla bezhotovostně v euro v rámci systému SEPA (Single Euro Payments Area). Podle zákona č. 394/2012 Z.z. o omezení plateb v hotovosti je maximální výše platby v hotovosti v obchodním styku omezena na 5.000 eur. Po přijetí opatření proti daňovým únikům se platební morálka na Slovensku zlepšila. Důkazem toho je podle Finanční správy SR vyšší výběr daní. V každém případě je nutné být v obchodním styku opatrný a bonitu obchodních partnerů na Slovensku si prověřit. Doba splatnosti faktur na Slovensku se pohybuje zpravidla od 30 do 90 dní v závislosti na typu zboží (potravin, spotřební zboží, investiční zboží) a délce spolupráce mezi firmami.

V případě obchodního sporu doporučujeme věc nejprve konzultovat s místní právní kanceláří a následně se podle potřeb obrátit na soud nebo na Rozhodčí soud Slovenské obchodní a průmyslové komory (SOPK) v Bratislavě. Některé právní firmy poskytují služby v ČR i na Slovensku (např. Peterka & Partners, Havel & Partners, Cottyn, Kvasňovský & Partners, PRK Partners), a proto lze v tomto směru využít i jejich služby.

V případě prověření bonity obchodního partnera na Slovensku doporučujeme se obrátit na společnost CRFI - Slovak Credit Bureau. Kromě toho nabízí služby v oblasti získání informací o vlastnické struktuře či hledání klíčových manažerů konkrétní slovenské firmy.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Mezi Slovenskou republikou (SR) a Českou republikou (ČR) neexistuje vízová povinnost. Občané ČR mohou překročit státní hranice s platným cestovním pasem nebo občanským průkazem. Doporučuje se, aby se jednalo o občanské průkazy se strojově čitelnou zónou tak, jak je vyžadováno při vstupu na území ostatních států EU. Nezletilí musí mít vlastní cestovní doklad nebo musí být zapsáni do cestovního dokladu rodičů. Slovenská republika je součástí Schengenského prostoru od prosince 2007. Při cestě autem na Slovensko je nutné mít platný řidičský průkaz, osvědčení o evidenci vozidla, potvrzení o zaplacení povinného ručení (tzv. zelená karta). Při převozu domácích zvířat je potřebný platný mezinárodní očkovací průkaz i cestovní pas pro zvíře.

Podmínky pro pronájem vozidla na Slovensku jsou zhruba stejné jako v ČR včetně půjčoven aut. Městská hromadná doprava je rovněž na stejné úrovni jako v ČR, úroveň železniční dopravy je u nás vyšší. Z vlakového nádraží v Bratislavě se dostanete do centra města jednoduše autobusem, tramvají, taxíkem i pěšky. Z letiště v Bratislavě do centra města se lze dostat autobusem nebo taxíkem (cena cca 5 euro). Na Slovensku působí několik českých dopravců (např. RegioJet, Leo Express, ČSA).

K oblastem se zvýšeným rizikem nebezpečí na Slovensku patří vysokohorské oblasti Vysokých Tater. Z důvodu ne zcela vyhovující dopravní infrastruktury patří k rizikovým místům i některé úseky silnic. Městská kriminalita existuje i na Slovensku. Ve větších městech můžete být v noci okradeni, potkáte žebračky, bezdomovce, drogově závislé osoby i silně podnapilé osoby. S takovými osobami doporučujeme neudržovat oční kontakt a nereagovat na různé narážky. Je třeba si také dávat pozor na svoje věci v průběhu různých hudebních festivalů, vánočních trhů, ve velkých nákupních centrech, nočních klubech či v městské hromadné dopravě. Zvýšená kriminalita panuje v některých oblastech středního i východního Slovenska. Nedoporučujeme zastavovat autem v těchto regionech v obcích za účelem nákupu různých lesních plodů, které se nabízejí u silnice.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Zaměstnávání cizích občanů na Slovensku upravuje zákon č. 5/2004 Z.z. o službách zaměstnanosti. Ze zákona vyplývají povinnosti pro slovenského zaměstnavatele o evidenci českých zaměstnanců.

Dále je na Slovensku v platnosti zákon č. 351/2015 Z.z. o přeshraniční spolupráci při vysílání zaměstnanců na výkon prací při poskytování služeb.

Český zaměstnavatel vysílající zaměstnance v rámci poskytování služeb na Slovensko musí nejpozději v den vyslání oznámit na Národní inspektorát práce (NIP) Slovenské republiky následující údaje:

- svoje obchodní jméno a sídlo (pokud jde o právnickou osobu) a svoje obchodní jméno nebo jméno a příjmení a místo trvalého pobytu (pokud jde o fyzickou osobu)
- svoje IČO (pokud má přidělené) a rejstřík, kde je zapsaný
- předpokládaný počet vyslaných zaměstnanců (uvést jmenovitě)
- jméno, příjmení, datum narození, místo trvalého pobytu a státní občanství vyslaného zaměstnance
- den začátku a konce vyslání
- místo výkonu práce a druh práce vykonávané vyslaným zaměstnancem během vyslání
- název služby nebo služeb, které bude český zaměstnavatel poskytovat prostřednictvím vyslaného zaměstnance na Slovensku
- jméno, příjmení a adresu (na Slovensku) osoby pověřené k doručování písemností, která se bude během vyslání nacházet na území Slovenska (kontaktní osoba).

Český zaměstnavatel si tuto povinnost splní elektronicky - vyplní emailový kontakt, zaregistruje se a vytvoří si konto. Po zaregistrování bude moci oznámit vyslání zaměstnanců a následně uvedené údaje spravovat (uvést změnu u aktuálně vyslaných zaměstnanců nebo doplnit nově vyslané zaměstnance). Český zaměstnavatel si může tuto povinnost splnit i v listinné podobě - registrační formulář je dostupný na webu Národního inspektorátu práce i s příslušným postupem.

Český zaměstnavatel je povinen během vyslání svých zaměstnanců na Slovensku v místě výkonu práce u kontaktní osoby:

- uchovávat pracovní smlouvu nebo jiný doklad potvrzující pracovněprávní vztah s vyslaným zaměstnancem
- vést a uchovávat evidenci pracovní doby vyslaných zaměstnanců
- uchovávat doklady o vyplacené mzdě vyslanému zaměstnanci za práci vykonanou během vyslání.

Tyto povinnosti podle zákona platí pro každé vyslání (1 den až maximálně 12 měsíců s možností prodloužení na 18 měsíců).

Od 1.1.2021 je minimální mzda na Slovensku ve výši 623 eur měsíčně.

Při využití zdravotní péče českými občany na Slovensku rozlišujeme dvě situace.

1) Nevýdělečný pobyt (turistika, dovolená)

Čeští občané jsou ošetřeni za stejných podmínek jako Slováci. Musí předložit průkaz české zdravotní pojišťovny, který je zároveň Evropským průkazem zdravotního pojištění. Průkaz by měla akceptovat všechna zdravotnická zařízení, která mají smlouvu s některou ze slovenských veřejných zdravotních pojišťoven (VZP, Dohoda, Union). Českému občanovi bude poskytnuta nezbytná zdravotní péče na účet jeho české zdravotní pojišťovny. Pokud je český občan nucen z nějakých důvodů zaplatit za poskytnutou zdravotní péči, je třeba uchovat originály účtů o zaplacení i příslušné lékařské zprávy a obrátit se na svou českou zdravotní pojišťovnu se žádostí o refundaci. Doporučujeme v každém případě před cestou na Slovensko uzavřít komerční cestovní pojištění. To zajistí ošetření i nad rámec nezbytné zdravotní péče. Komerční cestovní pojištění do Tater by mělo krytí i rizika spojená s vysokohorskou turistikou či lyžováním, včetně zásahu Horské služby. Některé záchranné akce Horské služby jsou zpoplatněné.

2) Výdělečný pobyt

Pokud český občan vyjíždí za prací na Slovensko, před odjezdem informuje Českou správu sociálního zabezpečení (ČSSZ) a zdravotní pojišťovnu. Od data zahájení výdělečné činnosti na Slovensku se odhlásí z českého systému zdravotního pojištění (nejdéle však do 8 dní po odjezdu). Pojišťovně stačí zaslat doklad o výdělečné činnosti (pracovní smlouva, potvrzení o registraci ve slovenské sociální i zdravotní pojišťovně). Po návratu ze Slovenska domů se občan ČR opětovně přihlásí u své zdravotní pojišťovny a musí předložit doklad o zdravotním i sociálním pojištění na Slovensku a jeho délce.

5.9 Veletrhy a akce

Účast českých firem a podnikatelů na oborových mezinárodních i regionálních veletrzích a výstavách na Slovensku plně doporučujeme. Tyto akce slouží k navázání nových obchodních kontaktů a zároveň se jedná o efektivní nástroj propagace výrobků a služeb. Veletržními městy na Slovensku jsou Bratislava a Nitra, v případě regionálních veletrhů a výstav Trenčín. Každoročně se na Slovensku konají veletrhy cestovního ruchu, gastronomie, zemědělství a potravinářství, stavebnictví, strojírenství, elektrotechniky i dalších oborů.

Veletrhy a výstavy na Slovensku se kvůli nemoci Covid-19 od března 2020 nekonají. Níže uvádíme seznam veletrhů a výstav s plánovaným termínem do konce roku 2021. Zároveň uvádíme seznam tradičních oborových veletrhů a výstav s termíny měsíců, ve kterých se v minulosti konaly. Přesné termíny veletrhů a výstav v roce 2022 dosud nejsou k dispozici.

Významné mezinárodní veletrhy a výstavy na Slovensku:

- IDEB (obránná technika), 25.8. - 27.8. 2021, Bratislava
- Agrokomplex (zemědělská a potravinářská výstava), 19.8. - 22.8.2021, Nitra
- Dni bývania (nábytek a bytové doplňky), 8.9. - 12.9.2021, Nitra
- Agrosalón (zemědělství), 20.10. - 23.10.2021, Nitra
- Moddom (nábytek, bytové doplňky a interiérový design), 20.10. - 24.10.2021, Bratislava
- EXPO ITF Slovakiaitour (cestovní ruch), leden, Bratislava
- Danubius Gastro (gastronomie), leden, Bratislava
- Interbeauty (kosmetika, krása), březen, Bratislava
- Coneco, Racioenergia (stavebnictví, energetika), březen, Bratislava
- Mezinárodní strojírenský veletrh, květen, Nitra
- LignumExpo (dřevozpracující průmysl), září, Bratislava

6 Kontakty

Podkapitoly:

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví České republiky na Slovensku

Hviezdoslavovo nám. 8
810 00 Bratislava
tel.: +421 2 5920 3303 (ústředna)
e-mail: bratislava@embassy.mzv.cz
web: www.mzv.cz/bratislava
ekonomické oddělení - tel: +421 2 5920 3323, email: commerce_bratislava@mzv.cz
konzulární oddělení - tel +421 2 5920 3340, e-mail: consulate_bratislava@mzv.cz

Pracovní doba:

pondělí - pátek 7:45 hod. - 16:15 hod.

Spojení z letiště a z centra města:

Pro dopravu z letiště M. R. Štefánika v Bratislavě na Velvyslanectví ČR v Bratislavě je možné použít taxi nebo autobus městské hromadné dopravy č. 61. Autobus jezdí k budově Hlavního železničního nádraží (Hlavná stanica), která se nachází cca 2 km od budovy Velvyslanectví ČR. Od budovy Hlavního železničního nádraží se lze dostat k budově Velvyslanectví ČR tramvají č. 1 (výstupní zastávka Jesenského) a následně 5 minut pěšky nebo autobusem č. 93 (výstupní zastávka Zochova) a následně 7 minut pěšky.

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

- Záchranka: 155, 112
- Policie: 158, 112
- Městská policie: 159
- Hasiči: 150, 112
- Informace o telefonních číslech v SR: 1181
- Informace o telefonních číslech v zahraničí: 12149
- Informační a dispečerská služba motoristům: 18 123, 1815
- Havarijní a nouzová služba pro motoristy: 18 128, 18 154
- Havarijní služba: 0123
- Letecká záchranná služba: 18 155
- Horská záchranná služba: 18 300
- Dopravní záchranná služba (SČK): odstraňování následků dopravních nehod 154

Odtahová a asistenční služba:

- Global assistance Slovakia: 18 118
- Slovenský autoturist klub (SATC): 18 124 - Autoklub Slovakia Assistance: 18 120, 18 112
- Dopravní servis: *75 (z mobilního telefonu)

Zdravotní pojišťovny:

- Dôvera: 0800 150 150

- Všeobecná zdravotná poisťovňa: 0850 003 003
- Union: 0850 003 333

Mobilní operátoři a pevné linky:

- Orange Slovensko - zákaznická linka: 905
- O2 Slovakia - zákaznická linka: 949
- Slovak Telekom - zákaznická linka: 0800 123 456
- 4ka - zákaznická linka: 950
- Poruchová služba pevných telefonních linek: 12129

Další užitečná telefonní čísla:

- Univerzální hlasová informační služba: 1180
- Info asistent (24 hodin denně), jízdní řády, letové řády, ubytování, zdravotnická zařízení, pracovní nabídky a jiné: 12 111
- Stella servis: informace pro motoristy: *75
- Autoklub Slovakia Assistance - motoristické informace: 18 124
- Ohlašování telefonních poruch: 12 129
- Přesný čas: 12 110
- Dětská linka záchrany: 0800 112 112
- Svoboda zvířat: 16 187
- Linka pomoci oběti násilí: 0850 111 321
- Linka důvěry: 02 4446 0606
- Elektřina - hlášení poruchy: 0800 111 567
- Voda - hlášení poruchy: 0800 121 333
- Plyn - hlášení poruchy: 0850 111 727

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

- Prezidentka SR - <https://www.prezident.sk/>
- Národní rada SR - <https://www.nrsr.sk/web/>
- Úřad vlády SR - <https://www.vlada.gov.sk/>
- Ministerstvo financí SR - <https://www.mfsr.sk/sk/>
- Ministerstvo hospodářství SR - <https://www.mhsr.sk/>
- Ministerstvo investic, regionálního rozvoje a informatizace SR - <https://www.mirri.gov.sk/>
- Ministerstvo zahraničních věcí a evropských záležitostí SR - <https://www.mzv.sk/>
- Ministerstvo zemědělství a rozvoje venkova SR - <https://www.mpsr.sk/>
- Ministerstvo dopravy a výstavby SR - <https://www.mindop.sk/>
- Ministerstvo práce, sociálních věcí a rodiny SR - <https://www.employment.gov.sk/sk/>
- Ministerstvo životního prostředí SR - <https://www.minzp.sk/>
- Ministerstvo obrany SR - <https://www.mosr.sk/>
- Ministerstvo vnitra SR - <https://www.minv.sk/>
- Ministerstvo spravedlnosti SR - <https://www.justice.gov.sk/Stranky/default.aspx>
- Ministerstvo školství, vědy, výzkumu a sportu SR - <https://www.minedu.sk/>
- Ministerstvo kultury SR - <https://www.culture.gov.sk/>
- Ministerstvo zdravotnictví SR - <https://www.health.gov.sk/Titulka>
- Národní banka Slovenska - <https://www.nbs.sk/sk/titulna-stranka>
- Finanční správa SR - <https://www.financnasprava.sk/sk/titulna-stranka>
- Slovenská agentura pro rozvoj investic a obchodu (SARIO) - <https://sario.sk/>
- Eximbanka SR - <https://www.eximbanka.sk/>
- Slovenská záruční a rozvojová banka - <https://www.szrb.sk/>
- Úřad pro veřejné zakázky SR - <https://www.uvo.gov.sk/>
- Úřad průmyslového vlastnictví SR - <https://www.indprop.gov.sk/>
- Úřad pro normalizaci, metrologii a zkušebnictví SR - <https://www.unms.sk/>
- Státní veterinární a potravinová správa SR - <https://www.svps.sk/>
- Slovenská obchodní a průmyslová komora - <https://web.sopk.sk/>
- Slovenská zemědělská a potravinářská komora - <http://www.sppk.sk/>
- Obchodní rejstřík SR - <https://www.orsr.sk/>
- Živnostenský rejstřík SR - <https://www.zrsr.sk/default.aspx>
- Asociace zaměstnavatelských svazů a sdružení SR - <https://www.azzs.sk/>
- Asociace průmyslových svazů - <https://www.asociaciapz.sk/>
- Republiková unie zaměstnavatelů - <https://www.ruzsr.sk/>
- Klub 500 - <http://www.klub500.sk/>

Svaz automobilového průmyslu SR - <https://www.zapsr.sk/>
Svaz strojírenského průmyslu SR - <http://www.zspsr.sk/>
Svaz elektrotechnického průmyslu SR - <https://zep.sk/>
Sdružení bezpečnostního a obranného průmyslu SR - <https://www.zbop.sk/>
Slovenský plynárenský a naftový svaz - <http://www.spnz.sk/>
IT Asociace Slovenska - <https://itas.sk/>
Rada pro rozpočtovou zodpovědnost - <https://www.rozpoctovarada.sk/>

Hlavní média:

Rozhlas a televize Slovenska - <https://www.rtv.s.sk/>
TA3 - <https://www.ta3.com/>
Hospodářské noviny - <https://hnonline.sk/>
Pravda - <https://www.pravda.sk/>
Trend - <https://www.trend.sk/>